

Основи законності, правопорядку, суспільного порядку, дисципліни, правосвідомості, правової культури та правового виховання.

Правове регулювання та його механізм.

Поняття і принципи законності:

Законність - явище багатогранне. Її розглядають як принцип формування правової держави, як метод управління суспільством, як режим точного виконання закону. Законність трактують і як сукупність вимог, гарантій, що забезпечують порядок у державі. Важливе значення мають і такі категорії, як зміцнення законності, порушення законності, стан законності тощо.

Передусім спинімося на законності як режимі точного виконання чинного закону, оскільки закон тільки тоді має соціальну цінність, коли він виконується.

Тобто, законність — це правовий режим точного виконання чинних законів усіма суб'єктами права у сфері правотворчості та правореалізації, в інших сферах життєдіяльності людей; режим, за якого забезпечуються права і виконуються обов'язки людиною, державою і громадянським суспільством.

Основними засадами законності вважають:

- а) верховенство закону в системі нормативних актів;
- б) єдиність вимог щодо дотримання виконання законів;
- в) незаперечність закону в соціальній практиці;
- г) реальний характер законності; г) забезпечення прав людини;
- д) невідворотність відповідальності за правопорушення;
- е) взаємозв'язок законності й доцільності, законності й культурності, законності й справедливості тощо.

В Україні діє принцип верховенства права (правового закону). Найвища юридична сила належить Конституції України, норми якої мають пряму дію. Решта нормативно-правових актів (включно з Конституцією та правовими актами Автономної Республіки Крим) не повинні суперечити Конституції України. Щодо громадян діє принцип: "Дозволено все, що не заборонено законом". Державні органи, органи місцевого самоврядування, посадові особи діють за принципом "дозволено лише те, що визначено законом".

Єдина законність означає, що не може бути різної дії закону в різних регіонах і щодо різних людей в Україні. На всій території України закон однаковою мірою повинен діяти стосовно всіх суб'єктів права.

Незаперечність закону в соціальній практиці характеризується тим, що ніхто не може скасувати закон, окрім органу, який його прийняв.

Реальний характер законності має місце тоді, коли вимоги закону не тільки проголошуються, а й впроваджуються в життя.

Забезпечення прав людини. Одним із важливих принципів законності є ідея здійснення законів в інтересах людини і для забезпечення її прав. Основні права та обов'язки людини і громадянина закріплені в Конституції України та деталізуються в чинному законодавстві. Здійснення цих законів забезпечує права людини в усіх сферах її життєдіяльності.

Невідворотність відповідальності за правопорушення. Кожне скоєння правопорушення має тягти за собою відповідальність винної особи. Важливо не те, щоб винний був тяжко покараний за скоєння правопорушення, а те, щоб жодне правопорушення не залишалось нерозкритим.

Взаємозв'язок законності й доцільності. Закони та на їхній основі підзаконні нормативні акти повинні встановлювати все, що доцільно, забороняти все, що є недоцільним для громадянського суспільства і суспільних інтересів. Закон не повинен захищати інтереси тільки якоїсь певної партії, класу чи групи людей. Якщо норма права перестає бути доцільною, її належить негайно скасувати, а до того її дію має призупинити відповідний суд за власною ініціативою чи за поданням виконавчих або інших органів.

Взаємозв'язок законності та культурності. За відсутності єдиної законності немає й культурності. Ці два поняття взаємозумовлені. Якщо немає достатньої культурності, то немає й достатньої законності.

Взаємозв'язок законності та справедливості. Не тільки сам закон, а й способи його здійснення, а також його втілення в повсякденне життя мають спиратися на справедливість.

Законність і демократія. Демократія (в перекладі з грецької - "народовладдя") означає:

- а) широку участь громадськості в управлінні справами держави й суспільства;
- б) підвищення активності політичних партій і громадських організацій, інших громадських об'єднань;
- в) зміцнення правової основи державного та суспільного життя;

г) утвердження прав і свобод громадян і людини;

г) свободу інформації та постійне врахування громадської думки;

Д) удосконалення системи державних органів і органів місцевого самоврядування.

Законність є невід'ємним елементом демократії. Демократія не може бути над законом чи поза законом, а тільки в межах закону. Конституція України має вищу юридичну силу, її норми прямої дії. Решта правових актів не повинні суперечити Конституції і конституційним законам України.

Державні органи, органи місцевого самоврядування та їхні посадові особи мають діяти в межах їхньої компетенції.

Начальник Дніпровського районного

управління юстиції у м. Києві

Суховерська Г.М.